

Informace

Oprava výše daně u pohledávek za dlužníky v insolvenčním řízení §44 a §46 - od 1. 4. 2011

Materiál cituje informační materiál Ministerstva financí ČR ze dne 14. 3.2011 (černý text psaný kurzívou) a vložený normální zelený text v rámečku informuje o postupech zpracování v systému IESWIN.

Pro zpracování oprav dle následujících pokynů je nutné mít v sadě formulářů následující soubory:

- UCTO UCDOKLAD_DPH Daň_doklad-insolvenční řízení věřitel.PTS
- UCTO UCDOKLAD_DPH Daň_doklad-insolvenční řízení dlužník.PTS

Formuláře jsou k dispozici na naší webové stránce www.esoft.cz s podrobným popisem provedení UPDATE.

Dále je potřeba v modulu **Správce systému – Datový instalační soubor - editace** v oddílu DPH nastavit pod tlačítkem „**Přiznání k DPH [47]+[33]+[34]**“ hodnoty 133 → 1, 193 → 2 (pro věřitele) a 134 → 40, 194 → 41 (pro dlužníka).

Cílem informace je upozornit na **možnost opravy výše daně u pohledávek za dlužníky v insolvenčním řízení** (dále jen „oprava“). Příslušné ustanovení v zákoně č.235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o DPH“) je **§ 44** a s ním související **§ 46** zákona o DPH.

Toto ustanovení zákona o DPH v praxi zjednodušeně znamená, že plátce, dodavatel (dále jen „věřitel“) má takto nárok na opravu výše daně na výstupu (tj. „vrácení“ odvedené DPH z uskutečněného zdanitelného plnění), pokud mu plátce, odběratel (dále jen „dlužník“) nezaplatil za dodané zboží (příp. nemovitost) nebo poskytnutou službu a insolvenční soud proti dlužníkovi zahájil a vede insolvenční řízení. Povinností dlužníka je odvést zpět původně uplatněný nárok na odpočet daně. Pohledávka vzniká datem uskutečnění zdanitelného plnění.

Upozornění:

- Opravu je možné provést pouze u pohledávek věřitele, kterému při uskutečnění zdanitelného plnění vznikla povinnost přiznat a zaplatit daň a pohledávky, které vznikly z těchto plnění nejpozději 6 měsíců před rozhodnutím soudu o úpadku dlužníka [§ 136 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)], doposud nezanikly.
- Možnost opravy se týká i pohledávek, které vznikly do 31. 3. 2011, tj. před nabytím účinnosti novely zákona o DPH od 1. dubna 2011 a splňují všechny zákonem stanovené podmínky (viz níže).

1. Podmínky pro možnost provedení opravy

Toto opatření se použije jen při současném splnění několika podmínek (§ 44 odst. 1 zákona o DPH), které platí zároveň, a to:

- věřiteli při uskutečnění zdanitelného plnění vznikla povinnost přiznat a zaplatit daň, - dlužník je v insolvenčním řízení a insolvenční soud rozhodl o způsobu řešení úpadku,
- pohledávka vznikla nejpozději 6 měsíců před rozhodnutím soudu o úpadku a doposud nezanikla,
- věřitel přihlásil tuto pohledávku nejpozději ve lhůtě stanovené rozhodnutím soudu o úpadku dlužníka, tato pohledávka byla zjištěna a v insolvenčním řízení se k ní přihlíží,
- věřitel a dlužník nejsou kapitálově spojenými osobami, osobami blízkými nebo osobami, které podnikají společně např. na základě smlouvy o sdružení,
- věřitel doručil dlužníkovi opravný daňový doklad.

Pokud jsou uvedené podmínky současně splněny, může věřitel snížit daň na výstupu z uvedeného plnění.

Opravu nelze provést, pokud:

- od konce zdaňovacího období, ve kterém se uskutečnilo původní zdanitelné plnění, uplynuly více než **3 roky** nebo dlužník přestal být plátcem,

2. Uvedení opravy v daňovém přiznání

Oprava se provede v řádném daňovém přiznání, ke kterému je nutné přiložit:

- kopie všech vystavených daňových dokladů, u kterých byla provedena oprava výše daně v tomto daňovém přiznání, a
- výpis z daňové evidence zachycující opravy provedené v tomto daňovém přiznání (§100 odst. 6 zákona o DPH).

Provedením opravy se rozumí uvedení opravy výše daně:

- na výstupu na ř. 1 nebo 2 daňového přiznání u věřitele
- na vstupu na ř. 40 nebo 41 daňového přiznání u dlužníka.

Na ř. 33 a 34 daňového přiznání se uvede hodnota opravy daně u věřitele zahrnutá do ř. 1 nebo 2, u dlužníka do ř. 40 nebo 41. Jedná se o doplňující údaje.

Oprava výše daně se provádí v řádném daňovém přiznání. Dodatečné daňové přiznání se podává pouze v případě, kdy věřitel resp. dlužník zjistí, že v řádném daňovém přiznání neuvedl některé údaje o opravě výše daně za konkrétní plnění.

3. Výpočet opravované výše daně

Daň se vypočte podle ustanovení § 37 odst. 2 zákona o DPH. Pokud dojde k opravě základu daně a výše daně podle § 42 zákona o DPH, výše opravované daně podle tohoto ustanovení se sníží či zvýší o takto provedené opravy.

4. Daňový doklad při provedení opravy

Náležitosti daňového dokladu při provedení opravy výše daně u pohledávek za dlužníky v insolvenčním řízení detailně upravuje § 46 zákona o DPH.

Daňový doklad (u věřitele) se v systému IESWIN vytváří v modulu **Účetnictví – Doklad – Účetní doklad**.

1. Při vyplňování záhlaví dokladu se uvedou náležitosti daňového dokladu (datum původního zdanitelného plnění, období vykazovací povinnosti – období opravy, DIČ a adresa dlužníka).
2. Na prvním řádku dokladu se stiskem kláves "CTRL D" otevře okénko pro výběr druhu zdanitelného plnění (zadáva se „133“ pro základní sazbu, resp. „193“ pro sníženou sazbu), základ daně se **nevyplnuje** a stiskem tlačítka F2 nebo „myši“ OK se okénko zavře.
3. V prvním řádku dokladu se na stranu **DAL záporně** vepíše hodnota požadované daně, vyplní se VS1 původní pohledávky a do poznámky jméno dlužníka (možno použít tlačítka F7 – předplnění z externích adres).
4. Na prvním řádku dokladu se po současném stisknutí tlačítek "CTRL Enter" otevře okno poznámkového bloku, kam se vypíše ostatní náležitosti daňového dokladu dle § 46 odst.(1) jako např. spisovou značku insolvenčního řízení, celkovou dlužnou částku, atd. Stiskem tlačítka F2 nebo „myši“ OK se okénko poznámky zavře.
5. Na druhém řádku dokladu se doklad vyrovná účtem třídy 64 – jiné provozní výnosy.
6. Doklad se uloží stiskem tlačítka F2 nebo „myši“ OK. Informační hláška, že zaúčtovaná DPH se nerovná vypočítané se **ignoruje**, na dokladu není uveden a ani se neúčtuje o základu daně.
7. Daňový doklad se vytiskne z rolování dokladů stiskem tlačítka F4 a výběrem tiskového formuláře „UCTO UCDOKLAD_DPH Daň_doklad-insolvenční řízení věřitel“.

5. Povinnosti dlužníka

Pokud provede věřitel opravu výše daně, je dlužník povinen snížit svoji daň na vstupu u přijatého zdanitelného plnění o částku daně opravenou věřitelem, a to ve výši, v jaké uplatnil odpočet daně z přijatého zdanitelného plnění. Tuto opravu výše daně na vstupu u přijatého zdanitelného plnění je dlužník povinen provést ve zdaňovacím období, v němž byly splněny podmínky pro možnost opravy.

Daňový doklad (u dlužníka) se v systému IESWIN provádí v modulu *Účetnictví – Doklad – Účetní doklad*.

1. Při vyplňování záhlaví dokladu se uvedou náležitosti daňového dokladu (datum původního zdanitelného plnění, období vykazovací povinnosti – období opravy, DIČ a adresa věřitele).
2. Na prvním řádku dokladu se stiskem kláves „CTRL D“ otevře okénko pro výběr druhu zdanitelného plnění (zadává se „134“ pro základní sazbu, resp. „194“ pro sníženou sazbu), základ daně se **nevypĺňuje** a stiskem tlačítka F2 nebo „myší“ OK se okénko zavře.
3. Na prvním řádku dokladu, na stranu **MD** se **záporně** vepíše hodnota požadované daně, vyplní se VS1 původní pohledávky a do poznámky jméno věřitele (možno použít tlačítka F7 – předplnění z externích adres).
4. Na prvním řádku dokladu se po současném stisknutí tlačítek "CTRL Enter" otevře okno poznámkového bloku, kam se vepíše ostatní náležitosti daňového dokladu dle § 46 odst.(1) jako např. spisovou značku insolvenčního řízení, celkovou dlužnou částku, atd. Stiskem tlačítka F2 nebo „myší“ OK se okénko poznámky zavře.
5. Na druhém řádku dokladu se doklad vyrovná účtem v třídě 54 – jiné provozní náklady.
6. Doklad se uloží stiskem tlačítka F2 nebo „myší“ OK. Informační hláška, že zaúčtovaná DPH se nerovná vypočítané se **ignoruje**, na dokladu není uveden a ani se neúčtuje o základu daně.
7. Daňový doklad se vytiskne z rolování dokladů stiskem tlačítka F4 a výběrem tiskového formuláře „UCTO UCDOKLAD_DPH Daň_doklad-insolvenční řízení dlužník“.

6. ~~Postup v případě částečného nebo plného uspokojení pohledávky~~

Je-li pohledávka, u níž věřitel provedl opravu výše daně, po opravě následně plně či částečně uspokojena (§ 44 odst. 6 zákona o DPH), vzniká věřiteli povinnost přiznat a zaplatit z přijaté úplaty daň, a to ke dni, v němž k plnému nebo částečnému uspokojení pohledávky došlo, a doručit dlužníkovi daňový doklad, který je věřitel povinen vystavit podle § 46 odst. 2 zákona o DPH do 15 dnů ode dne přijetí úplaty. V případě uspokojení pohledávky se daň vypočte podle ustanovení § 37 odst. 2 zákona o DPH. Dlužník je oprávněn uplatnit odpočet daně zaplacené věřitelem podle tohoto odstavce nejdříve ve zdaňovacím období, v němž mu byl doručen doklad s náležitostmi podle § 46 odst. 2 zákona o DPH.

Postup je obdobný jako v bodech 4. a 5. pouze se zapisují kladné hodnoty DPH a do „poznámkového bloku“ se zapisují náležitosti dle § 46 odst.(2) jako např. datum přijetí úplaty, výše přijaté úplaty, atd.

7. Postup v případě postoupení pohledávky věřitelem

Postoupí-li věřitel pohledávku (§ 44 odst. 7 zákona o DPH), u níž provedl opravu výše daně, je povinen zvýšit daň na výstupu o částku ve výši provedené opravy, případně sníženou o daň zaplacenou podle § 44 odst. 6 zákona o DPH, a to ke dni, v němž k postoupení pohledávky došlo. Věřitel je povinen doručit dlužníkovi písemné oznámení, že k postoupení pohledávky došlo; v oznámení je povinen uvést i číslo daňového dokladu vystaveného podle § 46 odst. 1 zákona o DPH. Dlužník je oprávněn uplatnit odpočet daně zaplacené věřitelem podle tohoto odstavce nejdříve ve zdaňovacím období, v němž mu bylo doručeno oznámení o postoupení pohledávky.

8. Postup v případě zrušení registrace věřitele

Při zrušení registrace je věřitel (§ 44 odst. 8 zákona o DPH) povinen zvýšit daň na výstupu o částku ve výši provedené opravy, případně sníženou o daň zaplacenou podle § 44 odst. 6 zákona o DPH, a to v daňovém přiznání za poslední zdaňovací období před zrušením registrace. Věřitel je povinen doručit písemné oznámení o zrušení registrace všem dlužníkům, kterým doručil daňový doklad podle § 46 odst. 1 zákona o DPH; v oznámení je povinen uvést i číslo daňového dokladu vystaveného podle § 46 odst. 1 zákona o DPH. Dlužník je oprávněn uplatnit odpočet daně zaplacené věřitelem podle tohoto odstavce nejdříve ve zdaňovacím období, v němž mu bylo doručeno oznámení o zrušení registrace věřitele.

Postup je obdobný jako v bodě 4. pouze se zapisují kladné hodnoty DPH.

9. Závěrečné poznámky

Opravy výše daně se považují za samostatná zdanitelná plnění (§ 44 odst. 9 zákona o DPH), která jsou uskutečněna nejpozději k poslednímu dni zdaňovacího období, ve kterém byl opravný daňový doklad podle § 46 zákona o DPH nebo oznámení podle § 46 odst. 8 zákona o DPH doručeny dlužníkovi.

Zanikne-li věřitel s právním nástupcem, je opravu výše daně oprávněn provést i jeho právní nástupce (§ 44 odst. 10 zákona o DPH).